

ਅੱਖਰ ਪੇਟੈਂਟ ਸਾਈਡ।

ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀਜੇ ਅਤੇ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਜੇ.

ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ- ਮੁਦਈ ਅਪੀਲੈਂਟਸ

ਬਨਾਮ

< ਨਰੈਣ ਸਿੰਘ, ਆਦਿ, - ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਜਵਾਬਦਾਰ

ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 89 ਆਫ 1950

- ਪੋਰ ਜ਼ਿਲੇ ਦੀ ਮੋਗਾ ਤਹਿਸੀਲ ਦਾ ਪਿੰਡ ਰਕਮੁਵਾਲਾ—ਕੀ ਕਬਜ਼ਾਧਾਰੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰ __27
ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਵਾਲੀ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲਾਤ ਵਿੱਚ 'ਸ਼ੇਅਰ' ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ-ਖਾਸ ਰੀਤ-ਕੀ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਵਜ਼ੀਬ ਉਲ-
ਅਰਜ਼—ਵਿਗਿਆਨੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲੇ—ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਮੁੱਲ, ਕਸਟਮ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੇ
ਤੌਰ 'ਤੇ—ਸ਼ਾਮਲਾਤ ਦੇਹ—ਦਾ ਅਰਥ—ਦੇ ਮੁੱਲ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਮਲਾਤ ਦੇਹ ਹਰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਬੇ-ਵਾਚੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੱਕ ਪਲਾਟ ਹੈ ਜੋ ਸਾਂਝੇ ਚਰਾਗਾਹਾਂ, ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇਕੱਠਾਂ ਲਈ, ਪਿੰਡ ਦੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਣ ਲਈ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨਿਵਾਸਾਂ ਦੇ ਸੰਭਾਵੀ ਵਿਸਤਾਰ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮੂਲ ਵਸਨੀਕਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਡੇਸ ਸੈਂਡੋਟਸ ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਸੰਪਤੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕਲੇ ਪੱਖੀ ਪੁਜਾਰੀ ਹੀ ਸ਼ਾਮਲਾਤ ਦੇਹ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ, (ਮਲਿਕਨ ਦੇਹ) ਆਪਣੇ ਮਾਲਕਾਂ (ਮਲਿਕਨ ਮਕਬੂਜ਼ਾ ਖੁੱਡ) ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਸ਼ਾਮਲਾਤ ਦੇਹ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਰਾਮੁਵਾਲਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੀਤ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਂ ਸਿਰਫ ਮਾਲਕ ਸਗੋਂ ਕਾਬਜ਼ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵੀ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸ਼ਾਮਲਾਤ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵਜ਼ੀਬ-ਉਲ-ਆਰਜ਼ ਦੇ ਪੈਰੇ 4 ਅਤੇ 5 ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਜ਼ੀਬ-ਉਲ-ਆਰਜ਼ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਬੀਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸਥਾਨਕ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਰਿਕਾਰਡ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਇਹ > ਆਪਣੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ' ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਸਬੂਤ ਹੈ।

ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਧਾਰਨਾ ਇੱਕ ਖੰਡਨਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਖਾ ਕੇ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਖਲਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ

ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਇਹ ਮੌਜੂਦ ਰਿਵਾਜ ਦਾ ਸਹੀ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਰਿਵਾਜ ਦਾ ਬਿਆਨ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਚੋਣ ਲੜੇ ਗਏ, ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾ ਉਹਨਾਂ ਖਾਸ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਰਿਵਾਜ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਆਮ ਜਾਂ ਵਜ਼ੀਬ-ਉਲ-ਆਰਜ਼ ਦੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ Cus tom ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ

ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਬੂਤ ।

13 ਜੁਲਾਈ, 1950 ਨੂੰ ਸ਼ਿਮਲਾ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜਸਟਿਸ ਹਰਨੰਦਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਅਪੀਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ.ਐਲ. ਮਧੋਕ, ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਜੱਜ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਮਿਤੀ 28 ਫਰਵਰੀ, 1947, ਸ਼੍ਰੀ ਐਮ. ਸਲੀਮ, ਸਬ ਜੱਜ, II ਕਲਾਸ, ਮੋਗਾ, ਮਿਤੀ 21 ਜਨਵਰੀ, 1946 ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਰਚੇ ਸਮੇਤ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।

ਕੇਐਲ ਗੋਸਾਈਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਐਚ.ਐਲ ਸਿੱਬਲ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ.ਜੇ. ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ.ਜੇ. ਇਸ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਰਾਮੂਵਾਲਾ ਦੇ ਕਾਬਜ਼ ਦਸ ਕੀੜੀਆਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਸਮੇਤ ਸ਼ਾਮਲਾਤ ਪੱਤੀ ਜੈਮਲ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ।

ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਮੁਦਈ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਮੋਗਾ ਤਹਿਸੀਲ ਦੇ ਪਿੰਡ ਰਾਮੂਵਾਲਾ ਵਿੱਚ ਦਸ ਕੀੜੀਆਂ ਦੇ ਕਾਬਜ਼ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਉਕਤ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਪੁਜਾਰੀ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ Mst. ਚੰਦੇ, 230 ਕਨਾਲ 7 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਪਲਾਟ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਬਜ਼ ਕਿਰਾਏਦਾਰ, ਸਾਲ 1933 ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਵਾਰਸ ਦੇ ਮਰ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪੰਜਾਬ 10 ਸਾਲ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। 14 ਦਸੰਬਰ 1944 ਨੂੰ ਸਾਦੇ ਝਗੜੇ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਕਿ ਉਹ

ਉਹ ਅੱਧੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ ਜੋ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਛੱਡੀ ਸੀ। ਚੰਦੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਲਈ ਰੋਕ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਤੋਂ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਵਿਦਵਤਾ ਵਧੀਕ ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ.ਜੇ., ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਇੱਕ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਉਲਟ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਆਇਆ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਪਿੰਡ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸ਼ਾਮਲਾਤ ਦੇਹ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਮੁਦਈ, ਜੋ ਕਿ ਕਬਜ਼ਾਧਾਰੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਹਨ, ਇਹ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਇੱਥੇ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਂਤ ਦੇ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਭਿੰਨਤਾ ਅਤੇ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲਾਤ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸੇ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੇ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨੁਕਤੇ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਨਿਰਧਾਰਨ 'ਤੇ ਆਇਆ ਹੈ।

ਮੇਰੀ ਦਾ ਪੈਰਾ 224 | ਕਾਨੂੰਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ: -

"224. ਇੱਕ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸਿਰਫ ਪਿੰਡ (*ਮਲਿਕਨ ਦੇਹ*) ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਸ਼ਾਮਲਤ ਦੇਹ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕਾਂ (*ਮਲਿਕਨ ਮਕਬੂਜ਼ਾ ਖੁਦ*) ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੇ ਹਨ।

ਸ਼ਾਮਲਾਟ ਦੇਹ ਹਰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਬੇਕਾਰ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੱਕ ਪਲਾਟ ਹੈ ਜੋ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਹੈ। ਸਾਂਝੇ ਚਰਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼, ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅਸੈਂਬਲੀਆਂ ਲਈ, ਪਿੰਡ ਦੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਲਈ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨਿਵਾਸਾਂ ਦੇ ਸੰਭਾਵੀ ਵਿਸਤਾਰ ਲਈ। ਇੱਕ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮੂਲ ਵਸਨੀਕਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੰਸ਼ਜਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਸੰਪਤੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕੱਲੇ ਮਾਲਕ ਸ਼ਾਮਲਾਟ ਦੇਹ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਮੁਦਈਆਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਪੈਰਾ 224 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਆਮ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜ

ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ V ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦਿ ਰਿਵਾਜ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖਰਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਮਾਲਕ,

ਸਗੋਂ ਕਬਜ਼ਾਧਾਰੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਇੱਕ

ਭੰਡਾਰੀ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ, ਪਿੰਡ ਦੀ ਸ਼ਾਮਲਾਟ ਵਿੱਚ ਸੀਜੇ ਸ਼ੇਅਰ ਉਹ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ '।

ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ

: -

- (1) 1853 ਦੇ ਵਜ਼ੀਬ ਉਲ-ਆਰਜ਼ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 4 ਅਤੇ 5 ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ ;
- (2) ਸਾਲ 1884 ਅਤੇ 1893 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲਾਟ ਦੇਹ ਦੇ ਕੁਝ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲਾਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ ;
- (3) ਗੁਆਂਢੀ ਵੀਆਈਪੇਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਫੈਸਲੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਜ਼ੀਬ ਉਲ-ਆਰਜ਼ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ; ਅਤੇ
- (4) ਰੈਟੀਗਨ ਦੇ ਕਸਟਮਰੀ ਲਾਅ ਦੇ ਡਾਇਜ਼ੈਸਟ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਿਰੀਖਣ

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲਾਤ ਦੇਹ ਨੂੰ ਮੂਲ ਵਸਨੀਕਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੰਸ਼ਜਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਜਾਇਦਾਦ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਸਨੀਕਾਂ ਦੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਸ਼ਤ ਅਧੀਨ ਲਿਆਉਣਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ।

ਵਜੀਬ ਉਲ-ਅਰਜ਼ ਦਾ ਪੈਰਾ 4 ਜੋ ਕਿ ਸਾਲ 1853 ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ ਕਿ ਕਿੱਤੇ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਬਜ਼ੇਦਾਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ: -

“ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾਧਾਰੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਬੇਗਾਨਗੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦੇ ਹਨ \$ * * * * * »

ii ਸਿੰਘ ਵਰਗੇ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦੇ ਹਨ (ਪਰਦੇਸੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ- ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਖਾ ਲਈ) ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ) ਵਿਚ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਰਾਬਰ ਹੱਕ ਹੈ। ਪਿੰਡ et e shamilat "ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖੁਦ ਮਾਲਕਾਂ ਕੋਲ ਹੈ, ਵਜੀਬ ਉਲਮਰਜ਼ ਦਾ ਪੈਰਾ 5 ਜੋ ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ.ਜੇ. ਬੰਜਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਮਲਾਤ ਦੇਹ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮਲਾਤ ਪੱਟੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ (ਕੁਝ ਅਪਵਾਦਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਨਹੀਂ ਹਨ) ਪੈਰਾ 1 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਹੁਮਤ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਭਾਗੀਦਾਰ ਹੈ। ਵਜੀਬ - ਉਲ-ਅਰਜ਼ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਸ਼ਾਮਲਾਤ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਸ਼ਾਮਲਾਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲੈਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜ਼ਿਕਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ - ਬੰਜਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਬਜ਼ਾਧਾਰੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸਿਰਫ ਗੈਰ ਕਾਸ਼ਤ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜੋ ਖੇਤੀ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਕਤੀਹੀਣ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਾਲ 1882-1884 ਅਤੇ 1893 ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਪੈਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੋਵੇਂ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਸਨ। ਪਿੰਡ ਸ਼ਾਮਲਾਤ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਲਈ ਜਿਸ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਬੰਜਰ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ * ਕਾਸ਼ਤ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਦੂਸਰਾ, 1910 ਦੇ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 232 ਵਿੱਚ ਰੱਤੀਗਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇ . ਅਤੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਬੇ-ਜ਼ਮੀਨੇ ਰਹਿੰਦ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ. ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ:-

Jagir Singh
and others
v.
Narain Singh,
etc.

Bhandari C. J.

“ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ-ਜੱਜ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇਸ ਐਂਟਰੀ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦੇ ਹੋਏ, ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ (5)

ਵਜ਼ੀਬ ਉਲ-ਆਰਜ਼ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋਲਡਿੰਗਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਮੈਂ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਜਦੋਂ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਥੇ) ਅਸੀਂ *ਸ਼ਮੀਲਟ ਦੇਹ* (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਂਟਰੀ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ) ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਖਾਸ ਹੋਲਡਿੰਗ ਦੇ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੱਜ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਇੱਕ ਵਿਪਰੀਤ ਪਰੰਪਰਾ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਇੱਕ ਆਕੂਪੈਸੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਪ੍ਰੋ ਪ੍ਰਾਇਟਰੀ ਬਾਡੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਦੂਜੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਖੁਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ'। ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੇ ਵਿਲ ਲਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, *ਸ਼ਾਮਲਾਤ ਦੇਹ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ* 'ਤੇ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਸਾਂਝੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇੱਕ ਵਿੱਚ। ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ, ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰਾਂ *ਲਈ*, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਮੁੱਚੇ ਪ੍ਰੋ- ਪ੍ਰਾਇਟਰੀ ਬਾਡੀ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।”

ਇਸ ਪਿੰਡ ਦੇ *ਵਜ਼ੀਬ ਉਲਆਰਜ਼* ਦੇ ਪੈਰੇ 4 ਅਤੇ 5 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਇੰਦਰਾਜ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ *ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ* ਸਬੂਤ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਪਿੰਡ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ - ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹਨ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਪਿੰਡ ਦੀ *ਸ਼ਾਮਲਾਤ* ਵਿੱਚ। ਇੱਕ *ਵਜ਼ੀਬ ਉਲ-ਅਰਜ਼* ਪਿੰਡ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਬੀਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸਥਾਨਕ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜ ਦਾ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਰਿਕਾਰਡ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਸ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਇਹ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਦਾ *ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ* ਸਬੂਤ ਹੈ। ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਧਾਰਨਾ ਇੱਕ ਖੰਡਨ ਸਾਰਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - * ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਦਾਖਲਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਹੈ

4 ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੈ ਜਾਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਇਹ ਰਿਵਾਜ ਦਾ ਸਹੀ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਪਰ ਰਿਵਾਜ ਦਾ ਬਿਆਨ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦ

Jagir Singh
and others
v.
Narain Singh,
etc.

ਵਿੱਚ ਵੈਇਬ ਉਲ-ਅਰਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਉਭਾਰਿਆ ਗਿਆ ਅਨੁਮਾਨ । ਸੀਜੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਖੰਡਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ
ਫਰ ਦੇ ਉੱਪਰ; ਜਾਂ ਹਾਲਾਤ.

A ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਦੁਆਰਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਜੀਬ ਉਲ-ਅਰਜ਼ ਦੇ ਪੈਰੇ 4 ਅਤੇ 5 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਸ਼ਮੀਲਾਟ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੌਕੇ. ਸੰਨ 1882 ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੇ ਸ਼ਮਲਾਟ ਪੱਟੀ ਜੈਮਲ ਦੇ ਸਹਿ-ਸ਼ੇਅਰਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਮਲਾਟ ਦੇ ਇਕ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਜੋ ਬੰਜਰ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਜੋ ਕਾਸ਼ਤ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਮਾਲਕਾਂ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦਾ। 11 ਮਈ 1882 ਨੂੰ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨਾਇਬ-ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹਨ। ਕੁਝ ਸਹਿ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਵੰਡ ਹਲ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਬਾਕੀਆਂ ਦੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੇ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਰ ਸਾਰੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਸਨ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੰਡ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾਧਾਰੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ। ਸ਼ਮਲਾਟ (ਵੀਡੀਏ ਐਕਸ. ਪੀ. 22)। 10 ਜੂਨ 1882 ਨੂੰ ਨਾਇਬ-ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਸਹਿ-ਭਾਗੀਦਾਰ ਵੰਡ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਸਨ ਅਤੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਵੰਡ ਨੂੰ ਹਲ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ (ਐਕਸ. ਪੀ. 19) . 28 ਅਪ੍ਰੈਲ 1884 ਨੂੰ ਨਾਇਬ-ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੇ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਦਸ-ਕੀੜੀਆਂ ਵੰਡ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਸਨ ਅਤੇ ਵਜੀਬ ਉਲ-ਅਰਜ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ .

ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ਼ਮਲਾਟ ਪੱਟੀ, ਹੋਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਬੰਦੋਬਸਤ [^] ਇੱਕ ਹੰਜਰ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ- ਨਗਇਣ ਸਿੰਘ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ, ਮਾਲਕਾਂ, ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਖੇਤਦਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭੰਡਾਰੀ ਦੇ ਸਮਾਪਤੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚ । ਮੁੱਖ ਜੱਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ: -

[<] ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵੰਡ ਸਾਰੇ ਸਹਿ-ਸ਼ੇਅਰਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਨਾਲ ਨਾਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਉਂਦਾ ਹੈ (ਵਧੀਆ ਪੀ. 13)।

ਦੂਜੀ ਉਦਾਹਰਣ ਕੁਝ ਆਰਡਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਮਾਲ ਅਫਸਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਲਾਟ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜੋ ਸ਼ਮਲਾਟ ਪੱਟੀ ਜੈਮਲ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਸੀ। 16

ਜੁਲਾਈ 1892 ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਕਰਨਲ ਲੈਕਟਰ ਨੇ ਇਸ ਸ਼ਾਮਲਾਤ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੰਡ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਜਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੰਡ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ, ਉਸ 'ਤੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਪਰ ਕਬਜ਼ਾਧਾਰਕਾਂ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਤਾਇਆ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੰਡ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਹਲ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ 27 ਅਪ੍ਰੈਲ 1893 ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ 7 ਸਤੰਬਰ - 1893 ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। * ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਬਜ਼ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ। ਇਸ ਵੰਡ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਬੰਜਰ ਸੀ ਜਦਕਿ ਬਾਕੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਾਹੀ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਵਾਜ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਪੱਕਾ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਥਿਤ ਰਿਵਾਜ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਐਚ.ਐਲ

ਸਿੱਬਲ, ਜੋ ਮਾਲਕਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਾਮਲਾਤ ਪੱਟੀ ਜੈਮਲ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

Jagir Singh
and others
v.
Narain Singh,
etc.

ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਅਗਲਾ ਟੁਕੜਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਦਸ ਭੰਡਾਰੀ ਸੀਜੇ ਕੀੜੀਆਂ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਮੋਗਾ ਤਹਿਸੀਲ ਦੇ ਹੋਰ ਪਿੰਡਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੁਝ ਨਿਰਣੇ ਹਨ ਜੋ ਪਿੰਡ ਰਾਮੂਵਾਲਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਥਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਸਮਾਨ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹਨ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 6 ਪਿੰਡ ਰਾਮੂਵਾਲਾ ਤੋਂ ਦੋ ਮੀਲ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਪਿੰਡ ਤਿਰਾਜ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 5 ਮਾਰਚ 1910 ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਐਚ.ਏ.ਬੀ. ਰੱਤੀਗਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਬਜ਼ਾਧਾਰੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੇ ਵਿਲ ਲਗੇ ਸ਼ਮੀਲਤ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ-

- (1) 1853 ਦੇ ਵਜੀਬ ਉਲ-ਆਰਜ਼ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 4 ਅਤੇ 5 ਵਿੱਚ ਇੰਦਰਾਜ ;
- (2) ਸ਼ਮੀਲਤ ਦੇਹ ਦੇ ਕੁਝ ਭਾਗ ਜੋ 1852 ਦੇ ਬੰਦੋਬਸਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲਾਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ

- (3) 1887-88 ਦੇ ਬੰਦੋਬਸਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜਿਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਸ਼ਮੀਲਤ ਦੇਹ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਕਬਜ਼ਾਧਾਰੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਲਕਾਂ ਅਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਦਸ ਕੀੜੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਪਰ ਮਲਿਕਨ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ।

ਕਾਬਜ਼ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸ਼ਮਲਾਤ ਦੇਹ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ 1887 ਵਿੱਚ ਸ਼ਮਲਾਤ ਦੇਹ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਲਡਿੰਗ ਵਜੋਂ ਦੁਬਾਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਹੋਲਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸੀ ਜਰੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਕੋਈ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਸ਼ਮਲਾਤ ਦੇਹ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਦ

ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਕੌਂਡੀ ਜੱਜ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਦਾਖਲਾ ਆਦਿ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਸੀ ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ. ਜਿਨ ਸ਼ਮੀਲਤ ਦੇਹ ਅਤੇ ਵਜੀਬ ਉਲ-ਅਰਜ਼ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸ਼ਮੀਲਤ ਦਾ ਹੱਕ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਹ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਫਿਰ ਕਾਫ਼ੀ ਪੁਰਾਤਨਤਾ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਨੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ 1859 ਵਿੱਚ ਸ਼ਮਲਾਤ ਦੀ ਵੰਡ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ 1866 ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਦਈ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਰੈਟੀਗਨ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ, ਸਾਲ 1910 ਵਿੱਚ, ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸੰਧੀ ਆਨ ਕਸਟਮਰੀ ਲਾਅ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਬਾਅਦ, ਜੋ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਬਹੁਤ ਭਾਰ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਹੁਣ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਸਬੂਤ ਜੋ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਨ ਅਤੇ ਵਜੀਬ ਉਲ-ਅਰਜ਼ ਵਿਚਲੇ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹੋ ਜਿਹੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਰੈਟੀਗਨ, ਜੇ. ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡ ਰਾਮੂਵਾਲਾ ਦੇ ਵਜੀਬ ਉਲ-ਅਰਜ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਾਖਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮਲਾਤ ਦੇਹ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾਧਾਰੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਪਰ ਨਾ ਹੀ ਬਿਰਾ ਦੇ ਵਜੀਬ ਉਲ-ਅਰਜ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਾਖਲਾ ਸੀ। ਜੇ. ਬਿਰਾਈ ਦੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ 1887-88 ਦੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮਲਾਤ ਦੇਹ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਮੂਵਾਲਾ ਦੇ ਰੈਵੇਨਿਊ ਪੇਪਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਦਰਜ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਮੂਵਾਲਾ ਦੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਚੰਦੇ ਨੂੰ ਸ਼ਮਲਾਤ ਦੇਹ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇੱਕ ਹੋਰ ਉਦਾਹਰਣ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਵਾਜ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, 17 ਦਸੰਬਰ 1930 ਨੂੰ ਦੀਵਾਨ ਉੱਤਮ ਚੰਦ, ਅਧੀਨ ਜੱਜ, ਮੋਗਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾਧਾਰੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰ

ਮੋਗਾ ਤਹਿਸੀਲ ਦੇ ਪਿੰਡ ਬੋਹੜ ਦੇ ਜੈਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਬਜ਼ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡੀ ਗਈ ਸ਼ਾਮਲਾਤ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ। Narain Singh, ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਦੇ etc. ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ

ਸ਼ਾਮਲਾਤ ਬਿਲਕੁਲ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਮਾਲਕ-ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀਜੇ ਟੋਰਸ ਅਤੇ ਵੰਡ ਲਈ ਆਪਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ: -

1852 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ਾਰਟ ਵਜ਼ੀਬ ਉਲ-ਅਰਜ਼ ਤੋਂ ਇੰਤਕਾਲ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਕਾਪੀ ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ.ਜੇ

ਪ੍ਰੋਪਰਾਈਟਰਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰੋਪਰਾਈਟਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਨਾਲ)। * * *ਮੇਰੇ ਮਨ ਨੂੰ, ਕੱਢਣ ਅਨੁਸਾਰ ਛੋਟੇ ਵਜ਼ੀਬ ਉਲ-ਅਰਜ਼ ਅਤੇ

ਪਿਛਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ, ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਕਬਜ਼ਾਧਾਰੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਪ੍ਰੋਪਰਾਈਟਰਾਂ ਵਾਂਗ ਸ਼ਾਮਲਾਤ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਮਾਲਕ ਸਮਝੌਤੇ ਅਤੇ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਾਬੰਦ ਹਨ।"

ਇਹ ਦੋ ਫੈਸਲੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਕੀਮਤੀ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੁਦਈ ਜਿਸ ਰਿਵਾਜ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਨੂੰ ਸੂਬੇ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਲੜੇ ਹੋਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾ ਉਹਨਾਂ ਖਾਸ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਰਿਵਾਜ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਆਮ ਜਾਂ ਵਜ਼ੀਬ ਉਲ-ਆਰਜ਼ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਇੰਦਰਾਜਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਰਿਵਾਜ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ।

ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਏਗਾ ਕਿ ਮੁਦਈ ਜਿਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੀਤ 'ਤੇ

ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਨਾ ਸਿਰਫ 1853 ਦੇ *ਵਜੀਬ ਉਲ-ਅਰਜ਼* ਵਿਚ ਦਰਜ ਇੰਦਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਖਾਸ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਹ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਗੁਆਂਢੀ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਰਿਵਾਜ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੁਆਰਾ ਵੀ।

ਰੀ-ਬਟਲ ਵਿਚ ਜੋ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਮਾਮੂਲੀ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਕਿ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.2 ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਕੁਝ ਕਬਜ਼ੇਦਾਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੁਲਦੂ, ਨਿਹਾਲਾ, ਬੋਘਾ, ਦਿੱਤੂ ਅਤੇ ਜਬਵਾਹਰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਮਰ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੂਜੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਗਈ।

ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਪਰ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ^{ਸਿਰਫ} ਇਹ ^{ਤੱਥ} ਹੈ ਕਿ ਕਬਜ਼ਾਧਾਰੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ^{ਅਤੇ} "ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਵੰਡ ਕੀਤੀ

ਸੀ ' .

ਨਰਾਇਣ

ਕੁਝ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਕਿ ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ

ਭਾਗ. ਦੂਜਾ, ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ.ਜੇ

ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਡੀਡਬਲਯੂ 1 ਦੇ ਬਿਆਨ, ਜੋ ਇੱਕ ਮਾਲਕ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੇ ਇਹ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਰੁਲਦੂ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਮਾਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਪਰ ਕਾਬਜ਼ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਸਬੂਤ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਤੀਸਰਾ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ 1880 ਵਿੱਚ ਜੌਹਰ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ ਮੁਆਫੀ ਨੂੰ ਤਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੰਤਕਾਲ *ਸ਼ਾਮਲਾਤ* ਪੱਤੀ ਜੈਮਲ ਦੇ ਨਾਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਵਾਹਰ ਦੇ

ਉਦਾਹਰਨ ਕਾਬਜ਼ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਾਰਡ ਲਈ ਰੱਖੇ ਗਏ ਕੇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਸ਼ਾਮਲਾਤ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਇੰਤਕਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ^{ਜੋ} ਕਿ ਕਬਜ਼ਾਧਾਰੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪੱਖੀ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕੱਲੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਸਿੱਬਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਉਦਾਹਰਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਾਹਕਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਚੌਥਾ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਇੰਤਕਾਲ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਪੱਟੀ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ 1886 ਵਿਚ ਵੰਡੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਵੰਡ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਭਾਗ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ

ਵਧੀਆ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਸ਼. ਮਿਲਤ 1884 ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ 1893 ਵਿੱਚ ਵੰਡੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਸ਼ਮੀਲਤ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਪੱਖੀ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਨਾ ਤਾਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਿੱਖਿਅਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਜਾਪਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

Jagir Singh and others, v. Narain Singh, j n' ਨਾ ਹੀ ਵਿਵਾਦ ਵਿਚ ਕੋਈ ਤੱਤ ਹੈ ਭਾਰਦਾਨ, ਸੀ.ਜੇ. " , , , , ਪ੍ਰੋਪਰਾਈਟਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸ਼ੀਮਤੀ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਤੱਕ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਢੋਲਨ ਨੂੰ ਚਿੰਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਬਜ਼ ਦਸ ਕੀਤੀ ਸਾਲ 1918 ਵਿੱਚ ਮਰ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੰਤਕਾਲ 4 ਜੂਨ 1919 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, - ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਡੀ. 29 ਵਿੱਚ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਹੀ ਪਰ ਦੋਵੇਂ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇਦਾਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਸਹਿ-ਸ਼ੇਅਰਰ ਹਨ, ਇੱਕ ਸਹਿ-ਸ਼ੇਅਰਰ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸਹਿ-ਸ਼ੇਅਰਰਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬੇਦਖਲੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧੀ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ 'ਤੇ ਹਨ।

ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਾਂਗਾ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਾਂਗਾ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਾਂਗਾ। ਵਕੀਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ।

ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ, ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ, ਜੇ—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

